

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—ο—

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, *περί Ἀρείας Ἀθηναῖς*, ἀπολυτήριον γύμνασμα παρουσιασθέναις τὴν ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημίαν.

Ὁ Κ. Βενιζέλος, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα, καὶ ἐν Πρωσίᾳ ἐκπαιδευθεὶς, ἀποδεικνύει διὰ τοῦ συλλαδίου τούτου ὅτι ἡ Ἀρεία λεγόμενη Ἀθηναῖα, πολεμικὴ οὕτως τὴν φύσιν τὸ πάλαι, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς δηλοῖ, καὶ ἡ αἰτὴ τῆ Παλλάδι, κατ' ὀλίγον, ὅτε ἐπραύθησαν τὰ Ἑλληνικὰ ἔθνη, μετέβαλε γαλακτῆρα, ὡς ταῦτα καὶ ἄλλοις θεοῖς, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀρεισυνέῳ, καὶ ἐγένετο εἰρηνικὴ καὶ δικαιοδοτικὴ θεά. Ἀποδεικνύει δὲ καὶ ἕτερον τι ὁ Κ. Βενιζέλος διὰ τοῦ αὐτοῦ συλλαδίου, οὐχ ἥττον σπουδαῖον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἐπανέλθῃ εἰς αὐτὴν νέος κατὰ βῆθος τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα σπουδάσας, καὶ ἰδίως τοῦ δυσχεροῦς κλάδου τῆς μυθολογίας ἐγκρατῆς γενόμενος. Ἄξια δὲ παντὸς ἐπαίνου καὶ πάσης ἐμφυχώσεως ἐστὶν ἡ πρὸ ὀλίγου ἀναφανείσασα φιλοτιμία τῶν νέων ἐν Εὐρώπῃ σπουδαζόντων Ἑλλήνων, νὰ γράψωσι τὰς ἀπολυτηρίου αὐτῶν πραγματείας Ἑλληνιστί, καὶ οὕτως ἐτι μᾶλλον νὰ ἔλκωσι τῶν πεπαιδευμένων τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς νέας Ἑλλάδος, καὶ αὐτῆς τὴν φιλολογίαν διὰ σοφῶν μονογραφιῶν νὰ πλουτίζωσι. Καὶ διὰ τοῦτο προσέτι πρέπει ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις μεγίστη νὰ καταβάλληται ἐπιμέλεια εἰς τὴν θεματογραφίαν, ὥστε τοῖς ἄλλοθενέσι νὰ φαινόμεθα ἄξιοι ταμίαι τῶν θησαυρῶν τῆς προπατορικῆς ἡμῶν γλώσσης.

Ἑλληνικὸς βιβλιογραφικὸς κατάλογος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τοῦ 1851,
ὑπὸ Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΟΥ.

Ἀρχαιολογικὸν Λεῖκόν τοῦ Σμῆθ, μεταφρασθὲν ὑπὸ Δ. ΠΑΝΤΑΖΗ.

—ο—

Αἱ εἰς τὸ ἐξώφυλλον καταχωρίζομεναι προκηρύξεις τῶν δύο ἀνωθι σημειουμένων βιβλίων, ὑπόσχονται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν δύο ὠφελιμώτατα καὶ πάσης συστάσεως ἄξια συγγράμματα.

Πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἀπ' οὗτου ἐπέλαμψεν ἡμερῶν ἐλευθερίας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ φῶς αὐτῆς ἤρχισε γονιμοποιούμενος ὁ λειμὼν τῆς φιλολογίας, καὶ ὅτι ἐντὸς ἐνὸς ἔτους δημοσιεύονται σήμερον ὅσα ἄλλοτε δεκάδας ἐτῶν δὲν παρήγον. Ἀλλ' ἴσως διότι μετὰ τῶν κηπευτῶν καὶ πολλὰ ἄγρια φύονται καὶ ἀκαλλιέργητα, καὶ μετὰ τῶν ἀνθῶν ἀκανθαὶ πολλάκις καὶ τρίβοι, ἢ ἴσως διότι τὸ ἔθνος εἰς δραστη-

ριότητα ἀναζήσαν, δὲν εὐκαιρεῖ ν' ἀπασχολῆται εἰς ἀναγνώσεις μὴ ἀποφερούσας καρπὸν ὕλικόν, πολλὰ καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν παρ' ἡμῖν δημοσιευμένων, βλαστάνουσι καὶ μαρμαίνονται, ὡς τῶν ἐθήμων τὰ ἄνθη, χωρὶς ὀφθαλμὸς νὰ τὰ ἰδῆ, ἐκτὸς τοῦ πλάστου αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τὰ ἐν ἐλπίσι συλληφθέντα, ἐν ἀγῶσι καὶ δαπάναις παραχθέντα, πολλακίς μῆνας ἢ καὶ ἐβδομάδας μετὰ τὴν γέννησίν των, τὴν κοιτίδα αὐτῶν ὡς τάρων λαμβάνοντα, σωρεύονται διὰ τὴν αἰωνιότητα εἰς τοῦ συγγραφέως αὐτῶν τὸ δωμάτιον, καὶ ἐσχολῶντα αὐτὸν πολὺ μᾶλλον ἢ ὅτε περιωρίζοντο ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου του, παραδίδονται τέλος εἰς τὸ πῦρ τῆς ἐστίας του· καὶ αὕτη εἶναι ἡ μόνη του ἀπ' αὐτῶν ὠφέλεια, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μόνον φῶς ὃ παράγουσι καὶ ὃ βλέπουσιν. Ἰπάρχουσι πολλοὶ παρ' ἡμῖν λίαν πεφωτισμένοι, καὶ ἐνήμεροι ὡς πρὸς πᾶσιν ξένην φιλολογίαν, γνωρίζοντες ν' ἀπεριθμήτως καὶ τὰ ἐλάχιστα σύγγραμματα ἢ ἀρχαιότερα ξένα μυθιστορήματα, καὶ ἄλλοι πάλιν περὶ τὴν ἀρχαίαν φιλολογίαν σοφώτατοι, καὶ αἱ μὲν καὶ οἱ δὲ οὐδέποτε καταδεχθέντες βλέμμα καὶ νὰ ρίψωσι καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν καὶ σύγχρονον, καὶ νὰ ἐρωτήσωσιν ἂν καὶ αὕτη ποτὲ τι παρήγαγεν ἀναγνώσεως ἄξιον. Πολύτιμον ἐπομένως ὑπηρεσίαν προσέφερον εἰς αὐτὴν, καὶ εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος ὁ Κ. Κουμανούδης, σῶσας τῆς λήθης τσαυτὰ διανοητικὰ ἔργα, μὴ ὄντα πάντα ἀπορρίπτεα, καὶ δυνάμενα ἴσως, εἰάν ἐγινώσκοντο καὶ ἐξετιμῶντο ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν, νὰ πείσωσι καὶ τοὺς ξένους οἵτινες ἐρευνῶσιν ἂν ἡ Ἑλλὰς παρέχῃ μέλλοντος ἐγγυήτης, ὅτι ἀνεξαρτησία, ἢς πρῶτον ἀποτέλεσμα ἦν νὰ ἐπιφέρῃ διανοητικὴν γονιμότητα, εἶναι ζώσιμος ἀνεξαρτησία καὶ εὐρωστος, μαρτυροῦσα ὅτι ἂν οἱ κλάδοι εἶχον ξηρανθῆ, ἢ ρίζα ἐμεινεν ὑγιῆς, καὶ ἀπ' αὐτῆς δύναται νὰ καρποφορήτῃ εὐκλεέστερον μέλλον. Ὁ κατάλογος οὗτος μετὰ τῆς ἀκριβολόγου ἐκείνης ἐπιμελείας καὶ μετὰ τῆς ὀρθῆς κρίσεως συντεταγμένος, ἠτις χαρακτηρίζει τὸν Κ. Κουμανούδην, εἶναι ὅσον ἐνδέχεται πλήρης, περιέχων ὅλα τὰ ἀπὸ τοῦ 1821 ἔτους μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος ἐκδοθέντα Ἑλληνικὰ ἢ ὑπὸ Ἑλλήνων συντεταγμένα βιβλία, οὐ μόνον ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης, μετ' ὀλοκλήρων τῶν τίτλων αὐτῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων των, ὅπερ ἐνίοτε ἀρκεῖ ὅπως μορφώσῃ τὴν περὶ τῆς σπουδαιότητος καὶ ἄξιας τοῦ βιβλίου κρίσιν. Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο βλέπομεν ἐπανέλθῃ μετὰ τὴν ἐκδοσὶν αὐτοῦ, ἣν ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἀναβάλλει, μετριοφρόνως δυσπιστιῶν πρὸς τὸν βεθμὸν τῆς ἐντολείας μέχρις οὗ τὸ προήγαγε.

Τὸ δ' ἕτερον τῶν ἀγγελλομένων βιβλίων εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον ἐκ τῶν χρησιμωτάτων. Ἡ νέα Ἑλλὰς εἶναι τῆς ἀρχαίας ἐξακολουθήτης, καὶ εἰς οὐδὲνα παιδείας μετέχοντα Ἑλληνα ἐπιτρέπεται ἢ τῆς ἀρχαιότητος ἀγνοία. Παρ' ἄλλαις ἔθνεσι χαρακτηρίζεται αὕτη τὸ ἀνελεύθερον, παρ' Ἑλλήσι τὸν βάναισον καὶ ἀβέλτερον. Τὸ προκειμένον δὲ βιβλίον εἶναι τὸ πολυτιμώτερον καὶ εὐχρηστότερον ταμείον ὄλων τῶν περὶ τὴν ἀρχαιότητα περιστρεφομένων γνώσεων,